

Logarytmy

Definicja

Logarytmem
o podstawie a z liczby b nazywamy
taką liczbę c , że

$$a^c = b$$

$$\log_a b = c \Leftrightarrow a^c = b$$

↑
podstawa logarytmu

←
liczba logarytmowana

Pytanie:

Do jakiej potęgi trzeba podnieść podstawę logarytmu a , aby otrzymać liczbę logarytmowaną b ?

Przykłady:

$$\log_2 8 = \mathbf{3} \iff 2^3 = 8$$

$$\log_{\frac{1}{2}} 2 = \mathbf{-1} \iff \left(\frac{1}{2}\right)^{-1} = 2$$

$$\log_3 9 = \mathbf{2} \iff 3^2 = 9$$

Założenia:

- ★ podstawa logarytmu a musi być liczbą dodatnią i nierówną 1;
- ★ liczba logarytmowana b musi być liczbą dodatnią;
- ★ wynik logarytmowania c może być dowolny.

Założenia:

$$a > 0 \wedge a \neq 1$$

$$b > 0$$

$$c \in R$$

Własności:

$$\log_a 1 = \mathbf{0}$$

$$\log_a a = \mathbf{1}$$

$$a^{\log_a b} = \mathbf{b}$$

Logarytm dziesiętny

to logarytm o podstawie 10.

$$\log b = c \Leftrightarrow 10^c = b$$

Przykłady:

$$\log 1 = \mathbf{0} \quad \Leftrightarrow 10^0 = 1$$

$$\log 0,1 = \mathbf{-1} \quad \Leftrightarrow 10^{-1} = 0,1$$

$$\log 100 = \mathbf{2} \quad \Leftrightarrow 10^2 = 100$$

$$\log \sqrt{10} = \mathbf{0,5} \quad \Leftrightarrow 10^{0,5} = \sqrt{10}$$

Logarytm naturalny

to logarytm o podstawie e .

$$\ln b = c \Leftrightarrow e^c = b$$

Proste równania logarytmiczne

$$\log_x a = b$$

$$\text{zał.} : x \in \mathbb{R}^+ \setminus \{1\}, a \in \mathbb{R}^+,$$

$$b \in \mathbb{R} \setminus \{0\}$$

$$x^b = a \implies x = a^{\frac{1}{b}} \leftarrow \text{odp.}$$

Przykład 1:

$$\log_x 25 = 2$$

$$\text{zał.} : x \in \mathbb{R}^+ \setminus \mathbb{K}$$

$$x^2 = 25 \Rightarrow x = 25^{\frac{1}{2}} \Rightarrow x = \sqrt{25}$$

$$x = 5 \leftarrow \text{odp.}$$

Przykład 2:

$$\log_x \frac{1}{8} = 3$$

$$\text{zał.: } x \in \mathbb{R}^+ \setminus \mathbb{K}$$

$$x^3 = \frac{1}{8} \Rightarrow x = \left(\frac{1}{8}\right)^{\frac{1}{3}} \Rightarrow x = \sqrt[3]{\frac{1}{8}}$$

$$x = \frac{1}{2} \quad \leftarrow \text{ odp.}$$

Proste równania logarytmiczne

$$\log_a x = b$$

$$\text{zał.} : a \in R^+ \setminus \mathbb{K}, x \in R^+,$$

$$b \in R$$

$$x = a^b \leftarrow \text{odp.}$$

Przykład 3:

$$\log_2 x = 4$$

$$\text{zał.} : x \in R^+$$

$$x = 2^4 \Rightarrow x = 16 \leftarrow \text{odp.}$$

Przykład 4:

$$\log_{\sqrt{3}} x = 2$$

$$\text{zał.} : x \in R^+$$

$$x = \sqrt{3}^2 \Rightarrow x = 3 \leftarrow \text{odp.}$$

Proste równania logarytmiczne

$$\log_a b = x \leftarrow \text{odp.}$$

$$\text{zał.} : a \in R^+ \setminus \{1\}, b \in R^+, \\ x \in R$$

Przykład 5:

$$\log_2 2 = x$$

$$\text{zał.} : x \in R$$

$$x = 1 \quad \leftarrow \quad \text{odp.}$$

Przykład 6:

$$\log_2 1 = x$$

$$\text{zał.} : x \in R$$

$$x = 0 \leftarrow \text{odp.}$$

Przykład 7:

$$\log_{\sqrt{2}} 4 = x$$

$$\text{zał.} : x \in R$$

$$\sqrt{2}^x = 4 \Rightarrow 2^{\frac{1}{2}x} = 4 \Rightarrow 2^{\frac{1}{2}x} = 2^2$$

$$\frac{1}{2}x = 2 \Rightarrow x = 4 \quad \leftarrow \text{ odp.}$$

Prawa działań na logarytmach

Logarytm iloczynu

$$\log_a b_1 \cdot b_2 = \log_a b_1 + \log_a b_2$$

$$\text{zał.} : a \in \mathbb{R}^+ \setminus \{1\}, b_1, b_2 \in \mathbb{R}^+,$$

Logarytm iloczynu – dowód:

$$Z : a \in R^+ \setminus \mathbb{K}, b_1, b_2 \in R^+,$$

$$\log_a b_1 = c_1 \wedge \log_a b_2 = c_2$$

$$T : \log_a (b_1 \cdot b_2) \stackrel{?}{=} \log_a b_1 + \log_a b_2$$

$$D : b_1 = a^{c_1} \wedge b_2 = a^{c_2}$$

$$L = \log_a (a^{c_1} \cdot a^{c_2}) \stackrel{?}{=} \log_a a^{c_1+c_2} =$$

$$= c_1 + c_2 = \log_a b_1 + \log_a b_2 = P$$

Logarytm iloczynu - przykład

$$\begin{aligned}\log_3 6 &= \log_3 2 + \log_3 3 \\ &= \log_3 2 + 1\end{aligned}$$

Logarytm ilorazu

$$\log_a \frac{b_1}{b_2} = \log_a b_1 - \log_a b_2$$

$$\text{zał.} : a \in R^+ \setminus \mathbb{K}, b_1, b_2 \in R^+,$$

Logarytm ilorazu - przykład

$$\begin{aligned}\log_2 \frac{1}{2} &= \log_2 1 - \log_2 2 \\ &= 0 - 1 = -1\end{aligned}$$

Logarytm potęgi

$$\log_a b^m = m \log_a b$$

$$\text{zał.} : a \in R^+ \setminus \{1\}, b \in R^+, \\ m \in R$$

Logarytm potęgi - przykład

$$\begin{aligned}\log_3 144 &= \log_3 12^2 = 2\log_3 12 \\ &= 2(\log_3 4 + \log_3 3) \\ &= 2(\log_3 2^2 + 1) \\ &= 2(2\log_3 2 + 1) \\ &= 4\log_3 2 + 2\end{aligned}$$

Zmiana podstawy logarytmu

$$\log_a b = \frac{\log_c b}{\log_c a}$$

$$\text{zał.} : a, c \in \mathbb{R}^+ \setminus \{1\}, b \in \mathbb{R}^+$$

Zmiana podstawy logarytmu - przykład

$$\log_2 3 = \frac{\log_5 3}{\log_5 2}$$

Zmiana podstawy logarytmu

$$\log_a b = \frac{1}{\log_b a}$$

$$\text{zał.} : a, b \in \mathbb{R}^+ \setminus \mathbb{K}$$

Zmiana podstawy logarytmu - przykład

$$\log_2 3 = \frac{1}{\log_3 2}$$

Savage Chickens

by Doug Savage

www.savagechickens.com